

NARAYANEEYAM (Dasakas 31-40)

31 The humbling of Bali

prītyā daityastava tanumahāḥprekṣaṇātsarvathā'pi
tvāmārādhyannajita racayannañjalim sañjagāda |
mattaḥ kiṁ te samabhilaṣitaṁ viprasūno vada tvaṁ
vittaṁ bhaktaṁ bhavanamavaniṁ vāpi sarvaṁ pradāsyē || 31-1

tāmakṣiṇāṁ baligiramupākarnya kārūṇyapūrṇo'-
pyasyotsekaṁ śamayitumanā daityavaṁśaṁ praśaṁsan |
bhūmiṁ pādatrāyaparimitāṁ prārthayāmāsitha tvaṁ
sarvaṁ dehīti tu nigadite kasya hāsyāṁ na vā syāt || 31-2

viśveśaṁ mām tripadamiha kiṁ yācase bālīśastvaṁ
sarvāṁ bhūmiṁ vṛṇu kimamunetyālapattvām sa dṛpyan |
yasmāddarpātripadaparipūrtyakṣamaḥ kṣepavādān
bandhaṁ cāsāvagamadatadarho'pi gāḍhopaśāntyai || 31-3

pādatrāyā yadi na mudito viṣṭapaimāpi tuṣye-
dityukte'sminvarada bhavate dātukāme'tha toyam |
daityācāryastava khalu parīkṣārthinaḥ preraṇāttam
mā mā deyaṁ harirayamiti vyaktamevābabhāṣe || 31-4

yācatyevaṁ yadi sa bhagavānpūrṇakāmo'smi so'haṁ
dāsyāmyeva sthiramiti vadan kāvyaśapto'pi daityaḥ |
vindhyāvalyā nijadayitayā dattapādyāya tubhyaṁ
citraṁ citraṁ sakalamapi sa prārpayattoyapūrvam || 31-5

nissandehaṁ ditikulapatau tvayyaśeṣārpaṇaṁ tad
vyātanvāne mumucurṣayaḥ sāmārāḥ puṣpavarṣam |
divyaṁ rūpaṁ tava ca tadidaṁ paśyatām viśvabhājā-
muccairuccairavṛdhadavadhikṛtya viśvāṇḍabhāṇḍam || 31-6

tvatpādāgraṁ nijapadagataṁ puṇḍarīkodbhavo'sau
kuṇḍītoyairasicadapunādyajjalaṁ viśvalokān |
harṣotkarṣāt subahu nanṛte khecarairutsave'smin
bherīm nighnan-bhuvanamacarajjāmbavān bhaktiśālī || 31-7

pāśairbaddhaṁ patagapatinā daityamuccairavādī-
stārttiyīkaṁ diśa mama padaṁ kiṁ na viśveśvaro'si |
padaṁ mūrdhni praṇaya bhagavannityakampaṁ vadantaṁ
prahlādaṁ svayamupagato mānayannastavīttvām || 31-9
darpocchittyai vihitamakhilaṁ daitya siddho'si puṇyai-

rlokaste'stu tridivavijayī vāsavatvaṁ ca paścāt |
matsāyujyaṁ bhaja ca punarityanvagṛhṇā balim taṁ
vipraissantānitamakhavaraḥ pāhi vātālayeśa || 31-10

32 Matsya Avatar

purā hayagrīvamahāsureṇa śaṣṭhāntarāntodyadakāṇḍakalpe |
nidronmukhabrahmamukhāt dr̥ṣṭu vedeṣvadhitaḥ kila matsyarūpaṁ || 32-1
satyavratasya dramaḍādhībhartumadījale tarpayatastadānīm |
karāñjalau sañjvalitākṛtistvamadr̥śyathāḥ kaścana bālamīnaḥ || 32-2
kṣipraṁ jale tvām cakitaṁ vilokya ninye'mbupātreṇa muniḥ svageham |
svalpairahobhiḥ kalaśim ca kūpaṁ vāpim saraścānaśiṣe vibho tvam || 32-3
yogaprabhāvādbhavadājñayaiva nīstatastvaṁ muninā payodhim |
pr̥ṣṭo'munā kalpadidr̥kṣumenaṁ saptaḥamāsveti vadannayāsīḥ || 32-4
prāpte tvadukte'hani vāridhārāpariplute bhūmitale munīndraḥ |
saptar̥ṣibhiḥ sārddhamapāravarīṇyudghūrṇamānaḥ śaraṇaṁ yayau tvām || 32-5
dharām tvadādeśakarimavāptām naurūpiṇīmāruruhustadā te |
tatkampakampreṣu ca teṣu bhūyastvamambudherāvirabhūrmahīyān || 32-6
jhaṣākṛtim yojanalakṣadīrghām dadhānamuccaistaratejaṣaṁ tvām |
nirīkṣya tuṣṭā munayastvaduktyā tvattuṅgaṣṛṅge taraṇim babandhuḥ || 32-7
ākṛṣṭanauko munimaṇḍalāya pradarśayanviśvajagadvibhāgān |
saṁstūyamāno nṛvareṇa tena jñānaṁ paraṁ copadiśannacārīḥ || 32-8
kalpāvadhau sapta munīnpurovatprastāpya satyavratabhūmipaṁ taṁ |
vaivasvatākhyam manumādadhānaḥ krodhāddhayagrīvamabhidruto'bhūḥ || 32-9
svatuṅgaṣṛṅgakṣatavakṣasaṁ taṁ nipātya daityaṁ nigamāṅgrhītvā |
viriñcaye prītaḥṛde dadānaḥ prabhañjanāgārapate prapāyāḥ || 32-10

33 The story of Ambarisha

vaivasvatākhyamanuputranabhāgajāta-
nābhāganāmakanaarendrasuto'mbarīṣaḥ |
saptārṇavāvṛtamahīdayito'pi reme
tvatsaṅgiṣu tvayi ca magnamanāssadaiva || 33-1
tvatprītayasakalameva vitanvato'sya
bhaktyaiva deva nacirādabhṛthāḥ prasādam |
yenāśya yācanamṛte'pyabhirakṣaṇārthaṁ
cakraṁ bhavānpravitatāra sahasradhāram || 33-2
sa dvādaśīvratamatho bhavadarcanārthaṁ
varṣaṁ dadhau madhuvane yamunopakaṇṭhe |
patnyā samaṁ sumanasā mahatim vitanvan

pūjām dvijeṣu viśrjanpaśuṣaṣṭikoṭim || 33-3

tatrātha pāraṇadine bhavadarcanānte

durvāsasā'sya muninā bhavanaṁ prapede |

bhoktuṁ vṛtaśca sa nṛpeṇa parārtiśīlo

mandaṁ jagāma yamunām niyamānvidhāsyān || 33-4

rājñātha pāraṇamuhurtasamāptikhedā-

dvāraiva pāraṇamakāri bhavatpareṇa |

prāpto munistadatha divyadṛśā vijānan

kṣipyān kṛdhoddhṛtajaṭo vitatāna kṛtyām || 33-5

kṛtyām ca tāmāsiddharām bhuvanaṁ dahantī-

magre'bhivīkṣya nṛpatirna padāccakampe |

tvadbhaktabādhamabhivīkṣya sudarśanaṁ te

kṛtyānalaṁ śalabhayanmunimanvadhāvīt || 33-6

dhāvannaśeṣabhuvaneṣu bhiyā sa paśyan

viśvatra cakramapi te gataṁvānviriṇcam |

kaḥ kālacakramatilaṅghayatītyapāstaḥ

śarvaṁ yayau sa ca bhavantamavandataiva || 33-7

bhūyo bhavannilayametya munirṁ namantaṁ

proce bhavānaḥmaṇṣe nanu bhaktadāsaḥ |

jñānaṁ tapaśca vinayānvitameva mānyaṁ

yāhyambarīṣapadameva bhajeti bhūman || 33-8

tāvatsametya muninā sa gr̥hītapādo

rājā'pasṛtya bhavadastramasāvanauṣīt |

cakre gate muniradādakhilāśiṣo'smai

tvadbhaktimāgasi kṛte'pi kṛpām ca śaṁsan || 33-9

rājā pratikṣya munimekasamāmanāśvān

sambhojya sādhu tamṛṣim viśrjanprasannaṁ |

bhuktvā svayaṁ tvayi tato'pi dṛḍhaṁ rato'bhūt

sāyujyamāpa ca sa mām pavaneśa pāyāḥ || 33-10

34 Sri Rama Avatar

gīrvāṇairarthyamāno daśamukhanidhanaṁ kosale'svṛśyaṣṛṅge

putrīyāmiṣṭimiṣṭvā daduṣi daśarathakṣmābhṛte pāyasāgryam |

tadbhuktyā tatpurandhrīṣvapi tiṣṛṣu samaṁ jātagarbhāsu jāto

rāmastvaṁ lakṣmaṇena svayamatha bharatenāpi śatrughnanāmnā || 34-1

kodaṇḍī kauśikasya kratuvaramaviturṁ lakṣmaṇenānuyāto

yāto'bhūstātavācā munikathitamanudvandaśāntādhvakhedah |

nṛṇāṁ trāṇāya bāṇairmunivacanabalāttātakāṁ pāṭayitvā

labdhvāsmādastrajālaṁ munivanamagamo deva siddhāśramākhyam || 34-2
 māricam drāvayitvā makhaśirasi śarairanyarakṣāṁsi nighnan
 kalyām kurvannahalyām pathi padarajasā prāpya vaidehageham |
 bhindānaścāndracūḍaṁ dhanuravanisutāmindirāmeva labdhvā
 rājyaṁ prātiṣṭhathāstvaṁ tribhirapi ca samam bhrātṛvīraiḥ sadāraiḥ || 34-3
 ārundhāne ruṣāndhe bhṛgukulatilake saṅkramayya svatejo
 yāte yāto'syayodhyām sukhamiha nivasankāntayā kāntamūrte |
 śatrughnenaikadātho gatavati bharate mātulasyādhivāsam
 tātārabdho'bhiṣekastava kila vihataḥ kekayādhīśaputryā || 34-4
 tātoktyā yātukāmo vanamanujavadhūsaṁyutaścāpadhāraḥ
 paurānārūdhyā mārge guhanilayagatastvaṁ jaṭācīradhārī |
 nāvā santīrya gaṅgāmadhipadavi punastam bharadvājamārā-
 nnatvā tadvākyahetoratisukhamavasaścitrakūṭe girindre || 34-5
 śrutvā putrārtikhinnaṁ khalu bharatamukhāt svargayātam svatātam
 tapto dattvāmbu tasmai nidadhiṭha bharate pādukām medinīm ca |
 atriṁ natvātha gatvā vanamativipulām daṇḍakām caṇḍakāyaṁ
 hatvā daityaṁ virādham sugatimakalayaścāru bhoḥ śārabhaṅgīm || 34-6
 natvā'gastyaṁ samastāśaranikarasapatrākṛtiṁ tāpasebhyaḥ
 pratyāśrauṣiḥ priyaiṣi tadanu ca muninā vaiṣṇave divyacāpe |
 brahmāstre cāpi datte pathi piṭṛsuhṛdaṁ vīkṣya bhūyo jaṭāyūṁ
 modādgodātāṭante pariramasi purā pañcavaṭyām vadhūṭyā || 34-7
 prāptāyāḥ śūrpaṇakhyā madanacaladhṛterarthanaimissahātmā
 tām saumitrau viśrjya prabalatamaruṣā tena nirlūnanāsām |
 dṛṣṭvainaṁ ruṣṭacittaṁ kharamabhipatitaṁ duṣaṇaṁ ca trimūrdham
 vyāhimsirāśārānapyayutasamadhikāṁstatkṣaṇādakṣatoṣmā || 34-8
 sodaryāproktavārtāvivaśadaśamukhādiṣṭamāricamāyā-
 sāraṅgaṁ sārasākṣyā spṛhitamanugataḥ prāvadhīrbāṇaghātam |
 tanmāyākrandaniryāpitabhavadanujām rāvaṇastāmahārṣit
 tenārto'pi tvamantaḥ kimapi mudamadhāstadvadhopāyāyalābhāt || 34-9
 bhūyastanvīm vicinvaṇaḥṛta daśamukhastvadvadhūṁ madvadhene-
 tyuktvā yāte jaṭāyau divamatha suhṛdaḥ prātanoḥ pretakāryam |
 gṛhṇānaṁ tam kabandham jaghanitha śabarīm prekṣya pampāṭate tvaṁ
 samprāpto vātasūnuṁ bhṛśamuditamanāḥ pāhi vātālayeśa || 34-10

35 Sri Rama Avatar (contd)

nītassugrīvamaitrīm tadanu dundubheḥ kāyamuccaiḥ
 kṣiptvāṅguṣṭhena bhūyo lulavitha yugapatpatriṇā sapta sālān |
 hatvā sugrīvaghātodyatamatulabalaṁ vālinaṁ vyājavṛtṭyā

varṣāvelāmanaiṣīrvirahatarāḷitastvaṃ mataṅgāśramānte || 35-1

sugrīveṇānujoktyā sabhayamabhiyatā vyūhitāṃ vāhinīm tā-
mṛkṣāṇāṃ vīkṣya dikṣu drutamatha dayitāmārgaṇāyāvanamnām |

sandeśaṃ cāṅgulīyaṃ pavanasutakare prādiśo modaśālī

mārge mārge mamārge kapibhirapi tadā tvatpriyā saprayāsaiḥ || 35-2

tvadvārtākaraṇanodyadgarudurujaśasampātisampātivākya-

prottirṇāṇodhirantarnagari janakajāṃ vīkṣya dattvā'ṅgulīyaṃ |

prakṣudyodyānamakṣakṣapaṇacaṇaraṇaḥ soḍhabandho daśāsyāṃ

drṣṭvā pluṣṭvā ca laṅkāṃ jhaṭiti sa hanumānmauliratnaṃ dadau te || 35-3

tvaṃ sugrīvāṅgadādiprabalakapicamūcakravikrāntabhūmī-

cakro'bhikramya pārejaladhi niśicarendrānujāśrīyamāṇaḥ |

tatproktāṃ śatruvārtāṃ rahasi niśamayanprārthanāpārthyaroṣa-

prastāgneyāstratejastrasadudadhigirā labdhavānmadhyamārgam || 35-4

kīśairāśāntaropāhṛtagirinikaraiḥ setumādhāpya yāto

yātūnyāmardya daṃṣṭrānakhaśikhariśilāsālaśastraiḥ svasainyaiḥ |

vyākurvansānujastvaṃ samarabhuvi paraṃ vikramaṃ śakrajetrā

vegānnāgāstrabaddhaḥ patagapatigarunmārutairmocito'bhūḥ || 35-5

saumitristvatra śaktiprahṛtigaḷadasurvātajānītaśaila-

ghrāṇātpraṇānupeto vyakṛṇṇta kusṛtiślāghinaṃ meghanādam |

māyākṣobheṣu vaibhīṣaṇavacanahṛtastambhanaḥ kumbhakarṇaṃ

samprāptaṃ kampilorvīṭalamakhilacamūbhakṣiṇaṃ vyakṣiṇostvam || 34-6

gr̥hṇan jambhārisampreṣitarathakavacau rāvaṇenābhiyudhyan

brahmāstreṇāsyā bhindan gaḷatatimabalāmagnīśuddhāṃ pragr̥hṇan |

deva śreṇīvarojjīvitasamaramṛtairakṣatairṛkṣasaṅghair-

laṅkābhartrā ca sākāṃ nijanagaramagāḥ sapriyaḥ puṣpakeṇa || 35-7

prīto divyābhiṣekairayutasamadhikānvatsarānparyaraṃsī-

rmaithilyāṃ pāpavācā śiva śiva kila tāṃ garbhiṇīmabhyahāsīḥ |

śatruḡhnenārdayitvā lavaṇaniśicaram prārdayaḥ sūdrapāśaṃ

tāvadvālmīkigehe kṛtavasatirupāsūta sītā sutau te || 35-8

vālmīkestvatsutodgāpitamadhurakṛterājñayā yajñavāṇte

sītāṃ tvayyāptukāme kṣitimaviśadasau tvaṃ ca kālārthito'bhūḥ |

hetoḥ saumitriḡhātī svayamatha sarayūmagnaniśśeṣabhṛtyaiḥ

sākāṃ nākāṃ prayāto nijapadamagamo deva vaikuṇṭhamādyam || 35-9

so'yaṃ martyāvatārastava khalu niyataṃ martyaśikṣārthamevaṃ

viśleṣārtimirāgastyajanamapi bhavetkāmādharmātisaktyā |

no cetsvātmānubhūteḥ kvanu tava manaso vikriyā cakrapāṇe

sa tvaṃ sattvaikamūrte pavanapurapate vyādhunu vyādhitāpān || 35-10

36 Parasurama Avatar

atreḥ putratayā purā tvamanasūyāyām hi dattābhidho
jātaḥ śiṣyānibandhatandritamanāḥ svasthaścarankāntayā |
dr̥ṣṭo bhaktatamena hehayamahīpālena tasmai varā-
naṣṭaiś varyamukhānpradāya daditha svenaiva cānte vadham || 36-1

satyaṁ kartumathārjunasya ca varam tacchaktimātrānataṁ
brahmadveṣi tadākhilam nṛpakulam hantum ca bhūmerbharam |
sañjāto jamadagnito bhṛgukule tvaṁ reṇukāyām hare
rāmo nāma tadātmajeṣvavarajaḥ pitroradhāḥ sammadam || 36-2

labdhāmnāyagaṇaścaturdaśavayāḥ gandharvarāje manā-
gāsaktāṁ kila mātaram prati pituḥ krodhākulasyājñayā |
tātājñātigasodaraiḥ samamimāṁ chitvātha śāntātpitu-
steṣāṁ jīvanayogamāpitha varam mātā ca te'dādvaran || 36-3

pitṛā mātṛmude stavāhṛtaviyaddhenornijādāśramāt
prasthāyātha bhṛgorgirā himagirāvārādhyā gaurīpatim |
labdhvā tatparaśum taduktadanujacchedi mahāstrādikaṁ
prāpto mitramathākṛtavṛaṇamuniṁ prāpyāgamaḥ svāśramam || 36-4

ākhoṭepagato'rjunaḥ suragavīsamprāptasampadgaṇai-
stvatpitṛā paripūjitaḥ puragato durmantrivācā punaḥ |
gām kretum sacivaṁ nyayunkta kudhiyā tenāpi rundhanmuni-
prāṇakṣepasaroṣagohatacamūcakeṇa vatso hṛtaḥ || 36-5

śukrojjīvitatātavākyacalitakrodho'tha sakhyā samam
bibhruddhyātamahodaropanihitam cāpaṁ kuṭhāram śaran |
ārūḍhaḥ sahavāhayanṛkaratham māhiṣmatīmāviśan
vāgbhirvatsamadāśuṣi kṣitipatau samprāstuthāḥ saṅgaram || 36-6

putrāṇāmayutenasaptadaśabhiścākṣauhiṇībhirmahā-
senānībhiranekamantrinivahirvyājṛmbhitīyodhanaḥ |
sadyastvatkakūṭhārabāṇavidalanniśśeṣasainyotkaro
bhītipradrutanaṣṭaśiṣṭatanayastvāmāpataddhehayaḥ || 36-7

lilāvāritanarmadājalavalallaṅkeśagarvāpaha-
śrīmadbāhusahasramuktabahuśastrāstraṁ nirundhannamum |
cakre tvayyatha vaiṣṇave'pi vipphale budhvā hariṁ tvām mudā
dhyāyantaṁ chitasarvadoṣamavadhīḥ so'gātparam te padam || 36-8

bhūyo'marṣitahehayātmajagaṇaistāte hate reṇukā-
māghnānām hr̥dayam nirīkṣya bahuśo ghorāṁ pratijñāṁ vahan |
dhyānānītarathāyudhastvamakṛthā vipradruhaḥ kṣatriyān
dikcakreṣu kuṭhārayanviśikhayan niḥkṣātriyām medinīm || 36-9

tātojjīvanakṛmṇr̥pālakakulaṁ triḥsaptaḥṛtvo jayan
santarpyātha samantapañcakamahāraktahradaudhe pitṛṇ |
yajñe kṣmāmapi kāśyapādiṣu diśan sālvena yudhyan punaḥ
kṛṣṇo'muṁ nihanīṣyatīti śamito yuddhāt kumārairbhavān || 36-10

nyasyāstrāṇi mahendrabhūbhṛti tapastanvanpunarmajjitām
gokaṇāvadhi sāgareṇa dharaṇīm dr̥ṣṭvārthitastāpasaiḥ |
dhyāteṣvāsadhṛtānalāstracakitaṁ sindhum sṛvakṣepaṇā-
dutsāryoddhṛtakeraḷo bhṛgupate vāteśa samrakṣa mām || 36-11

37 The prelude to the incarnation as Krishna

sāndrānanandatano hare nanu purā daivāsura saṅgare
tvatkṛtā api karmaśeṣavaśato ye te na yātā gatim |
teṣāṁ bhūtalajanmanām ditibhuvām bhāreṇa durārditā
bhūmiḥ prāpa viriñcamāśritapadaṁ devaiḥ puraivāgataiḥ || 37-1

hā hā durjanabhūribhāramathitām pāthonidhau pātukām-
etām pālaya hanta me vivaśatām sampṛccha devānimān |
ityādipracurapralāpavivaśāmālokya dhātā mahīm
devānām vadanāni vikṣya parito dadhyau bhavantam hare || 37-2

ūce cāmbujabhūramūnayaī surāḥ satyam dharitryā vaco
nanvasyā bhavatām ca rakṣaṇavidhau dakṣo hi lakṣmīpatiḥ |
sarve śarvapurassarā vayamito gatvā payovāridhiṁ
natvā taṁ stumahe javāditi yuyaḥ sākāṁ tavāaketanam || 37-3

te mugdhānilaśālīdugdhajaladhestīram gatāḥ saṅgatā
yāvattvatpadacintanaikamanasastāvatsa pāthojabhūḥ |
tvadvācam hṛdaye niśamya sakalānānandayannūcivā-
nākhyātaḥ paramātmanā svayamaḥam vākyam tadākarmyatām || 37-4

jāne dīnadaśāmahaṁ diviṣadām bhūmeśca bhīmairmṛpai-
statkṣepāya bhavāmi yādavakule so'ham samagrātmanā |
devā vṛṣṇikule bhavantu kalayā devāṅganāścāvanau
matsevārthamiti tvadīyavacanam pāthojabhūrūcivān || 37-5

śrutvā kaṇarasāyanam tava vacaḥ sarveṣu nirvāpita-
svānteṣvīśa gateṣu tāvakakṛpāpīyūṣatrptātmasu |
vikhyāte mathurāpure kila bhavatsānnidhyapūṇyottare
dhanyām devakanandanīmudavahadrājā sa śūrātmajaḥ || 37-6

udvāhāvasitau tadiyasahajaḥ kaṁso'tha sammānaya-
nnetau sūtatayā gataḥ pathi rathe vyomotthayā tvadgirā |
asyāstvāmatiduṣṭamaṣṭamasuto hanteti hanteritaḥ
saṅtrāsātsa tu hantumantikagatām tanvīm kṛpānīmadhāt || 37-7

gr̥hṇānaścikureṣu tām khalamatih śaureściraṁ sāntvanai-
 mo muñcanpunarātmajārpaṇagirā prīto'tha yāto gr̥hān |
 ādyaṁ tvatsahajaṁ tathārpitamapi snehena nāhannasau
 duṣṭānāmapi deva puṣṭakarūṇā dr̥ṣṭā hi dhīrekadā || 37-8
 tāvattvanmanasaiva nāradamuniḥ proce sa bhojeśvaraṁ
 yūyaṁ nanvasurāḥ surāśca yadavo jānāsi kiṁ na prabho |
 māyāvī sa harirbhavadvadhakṛte bhāvī suraprārthanā-
 dityākarnya yadūnadūdhunadasau śaureśca sūnū nahan || 37-9
 prāpte saptamagarbhatāmahipatau tvatpreraṇānmāyayā
 nīte mādharma rohiṇīm tvamapi bhoḥ saccitsukhaikātmakaḥ |
 devakyā jaṭharaṁ viveśitha vibho saṁstūyamānassuraiḥ
 sa tvaṁ kṛṣṇa vidhūya rogapaṭalīm bhaktīm parām dehi me || 37-10

38 The birth of Sri Krishna

ānandarūpa bhagavannayi te'vatāre
 prāpte pradīptabhavadaṅga nirīyamāṇaiḥ |
 kāntivrajairiva ghanāghanamaṇḍalairdyā-
 māvṛṇvatī viruruce kila varṣavelā || 38-1
 āśāsu śītalatarāsu payodatoyai-
 rāśāsītāptivivaśeṣu ca sajjaneṣu |
 naiśākarodayavidhau niśi madhyamāyām
 kleśāpahastrijagatām tvamihā'virāsīḥ || 38-2
 bālyasṛśāpi vapuṣā dadhuṣā vibhūti-
 rudyatkirīṭakaṭākāṅgadahārabhāsā |
 śaṅkhārīvārijagadāparibhāsitena
 megbhāsitena parilesitha sūtiḥ | || 38-3
 vakṣaḥsthalisukhanilānavilāsilakṣmī-
 mandākṣalakṣitakaṭākṣavimokṣabhedaiḥ |
 tanmandirasya khalakaṁsakṛtām lakṣmī-
 munmārjayanniva virejitha vāsudeva || 38-4
 śauristu dhīramunimaṇḍalacetaso'pi
 dūrasthitam vapurudīkṣya nijekṣaṇābhyām |
 ānandabaṣpapaṇakodgamagadgadārdra-
 stuṣṭāva dr̥ṣṭimakarandarasaṁ bhavantam || 38-5
 deva prasīda parapūruṣa tāpavallī-
 nirlūnidātra samanetra kalāvilāsin |
 khedānapākuru kṛpāgurubhiḥ kaṭākṣair-
 ityādi tena muditena ciraṁ nuto'bhūḥ || 38-6

mātrā ca netrasalilāstrtagātravalyā
stotrairabhiṣṭutagūṇaḥ karuṇālayastvam |
prācīnajanmayugalaṁ pratibodhya tābhyāṁ
māturgirā dadhitha mānuṣabālaveṣam || 38-7
tvatpreritastadanu nandatanūjayā te
vyatyāsamāracayitum sa hi śūrasūnuḥ |
tvām hastayoradhita cittāvidhāryamāryai-
rambhoruhasthakaḷaḥamsakiśoraramyam || 38-8
jātā tadā puśupasadmani yoganidrā
nidrāvimudritamathākṛta pauralokam |
tvatpreraṇātkimiha citramacetanairyad
dvāraiḥ svayaṁ vyaghaṭi saṅgaṭitaissugāḍham || 38-9
śeṣeṇa bhūriphaṇavāritavāriṇā'tha
svairam pradarśitapatho maṇidīpitenā |
tvām dhārayan sa khalu dhanyatamaḥ pratasthe
so'yaṁ tvamīśa mama nāśaya rogavegān || 38-10

39 Bringing Yogamaya from Gokulam etc

bhavantamayamudvahan yadukulodvaho nissaran
dadarśa gaganoccalajjalabharāṁ kalindātmajām |
ahi salilasañcayaḥ sa punaraindrajālodito
jalaugha iva tatkṣaṇātprapadameyatāmāyayau || 39-1
prasuptapaśupālikām nibhṛtamārudadbālikā-
mapāvṛtakavāṭikām paśupavāṭikāmāviśan |
bhavantamayamarpayan prasavatalpake tatpadā-
dvahan kapaṭakanyakām svapuramāgato vegataḥ || 39-2
tatastvadanujāravakṣapitanidravegadrava-
dbhaṭotkaraniveditaprasavavārtayaivārtimān |
vimuktacikurotkarastvaritamāpatan bhojarā-
ḍatuṣṭa iva dṛṣṭavān bhagīnikākare kanyakām || 39-3
dhruvaṁ kapaṭaśālino madhuharasya mājā bhava-
dasāviti kiśorikām bhagīnikākarālīṅgitām |
dvipo naḷīnikāntarādiva mṛṇālikāmākṣipa-
nnayaṁ tvadanujāmajāmupalapaṭṭake piṣṭavān || 39-4
tato bhavadupāsako jhaṭiti mṛtyupāśādiva
pramucya tarasaiva sā samadhirūḍharūpāntarā |
adhastalamajagmuṣī vikasadaṣṭabāhusphuran-
mahāyudhamaho gatā kila vihāyasā didyute || 39-5

nṛśaṁsatara kaṁsa te kimu mayā viniṣpiṣṭayā
 babhūva bhavadantakaḥ kvacana cintyatām te hitam ।
 iti tvadanujā vibho khalamudīrya taṁ jagmuṣī
 marudgaṇapaṇāyitā bhuvi ca mandirāṇyeyuṣī ॥ 39-6
 prage punaragātmajāvacanamīritā bhūbhujā
 pralambabakapūtanāpramukhadānavā māninaḥ ।
 bhavannidhanakāmyayā jagati babhramurnirbhayāḥ
 kumārakavimārakāḥ kimiva duṣkaraṁ niṣkṛpaiḥ ॥ 39-7
 tataḥ paśupamandire tvayi mukunda nandapriyā-
 prasūtiśayaneśaye rudati kiñcidañcatpade ।
 vibudhya vanitājanaistanayasambhave ghoṣite
 mudā kimu vadāmyaho sakalamākulaṁ gokulam ॥ 39-8
 aho khalu yaśodayā navakaḷāyacetoharaṁ
 bhavantamalamantike prathamamapibantyaḥ dṛśā ।
 punaḥ stanabharaṁ nijam sapadi pāyayantyaḥ mudā
 manoharatanusprśā jagati puṇyavanto jitāḥ ॥ 39-9
 bhavatkūśalakāmyayā sa khalu nandagopastadā
 pramodabharasaṅkule dvijakulāya kiṁ nādadāt ।
 tathaiva paśupālakāḥ kimu na maṅgalaṁ tenire
 jagattritayamaṅgala tvamiha pāhi māmāmayāt ॥ 39-10

40 The salvation of Putana

tadanu nandamamandaśubhāspadaṁ nṛpapurīm karadānakṛte gatam ।
 samavalokya jagādabhavatpitā viditakaṁsasahāyajanodyamaḥ ॥ 40-1
 ayi sakhe tava bālakajanma mām sukhayate'dya nijātmajajanmavat ।
 iti bhavatpitṛtām vrajanāyake samadhiropya śaśaṁsa tamādarāt ॥ 40-2
 iha ca santyanimittasātāni te kaṭakasīmni tato laghu gamyatām ।
 iti ca tadvacasā vrajanāyako bhavadapāyabhiyā drutamāyayau ॥ 40-3
 avasare khalu tatra ca kācana vrajapade madhurākṛtiraṅganā ।
 taraḷaṣaṭpadalālitaḥkuntalā kapaṭapotaka te nikaṭam gatā ॥ 40-4
 sapadi sā hṛtabālakacetanā niśicarānvayajā kila pūtanā ।
 vrajavadhūṣviha keyamiti kṣaṇam vimṛśatiṣu bhavantamupādade ॥ 40-5
 lalitabhāvavilāsaḥṛtātmabhīryuvatibhiḥ pratiroddhumapāritā ।
 stanamasau bhavanāntaniṣeduṣī pradaduṣī bhavate kapaṭātmane ॥ 40-6
 samadhiruhyā tadanīkamaśaṅkitastvamatha bālakalopanaroṣitaḥ ।
 mahadivāmrāphalaṁ kucamaṇḍalaṁ praticucūṣitha durviśadūṣitam ॥ 40-7
 asubhireva samaṁ dhayati tvayi stanamasau stanitopamanisvanā ।
 nirapatadbhayadāyi nijam vapuḥ pratigatā pravisārya bhujāvubhau ॥ 40-8

bhayadaghoṣaṇabhīṣaṇavigrahaśravaṇadarśanamohitavallave ।

vrajapade tāduraḥsthalakhelanaṁ nanu bhavantamagr̥hṇata gopikāḥ ।। 40-9

bhuvanamaṅkalanāmabhireva te yuvatibhirbahudhā kṛtarakṣaṇaḥ ।

tvamayi vātaniketananātha māmagaḍayan kuru tāvakasevakam ।। 40-10